

INNOVATION IQTISODIYOT

Ilmiy-amaliy elektron jurnal

2026

No 1

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА

Научно-практический электронный журнал

INNOVATIVE ECONOMY

Scientific and practical electronic journal

Indexlanadigan bazalar: Google Scholar Crossref OpenAIRE CYBERLENIKA

INNOVATION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON JURNAL

**1-jild
1-son
yanvar, 2026**

**January, 2026
Volume 1
Number 1**

**ИННОВАЦИОННАЯ
ЭКОНОМИКА
Научно-практический
электронный журнал**

**INNOVATIVE ECONOMY
Electronic scientific and
practical journal**

INNOVATSION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY ELEKTRON JURNAL

ISSN: 3030-315X

ojs.kstu.uz

Muassis:

Qarshi davlat texnika universiteti

Tahririyat Kengashi raisi:

R.X.Ergashev, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Tahririyat Kengashi raisi o‘rinbosari:

S.N.Xamrayeva, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Mas’ul muharrir:

N.A.Ochilova, PhD, dotsent

Texnik muharrir:

S.J.Qulmurotov

Jurnal har oyda bir marotaba elektron shaklda jurnalning rasmiy sayti orqali nashr etiladi.

Tahririyat manzili:

180100, Qarshi shahri, Mustaqillik ko‘chasi 225-uy Tel.:

+998 (75) 221 09 23

+998 (93) 902 72 63

Faks: +998 (75) 221 1395

innoeconomic@kstu.uz

“Innovatsion iqtisodiyot” ilmiy - amaliy elektron jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2025-yil 5-apreldagi 369-sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan.

Jurnalda quyidagi ruknlar asosida maqolalar nashr etiladi:

1. Nazariya va metodologiya
2. Raqamli iqtisodiyot
3. Mintaqa va tarmoqlar iqtisodiyoti
4. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik
5. Inson kapitali iqtisodiyoti
6. Menejment va marketing
7. Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
8. Moliya, kredit va investitsiya
9. Ekonometrika va statistika
10. Xizmat ko‘rsatish va turizm sohasi

TAHRIRIYAT KENGASHI:

Tahririyat Kengashining xalqaro a'zolari:

Ovchinnikov Viktor Nikolayevich - i.f.d., professor, akademik (Janubiy Federal Universitet, Rossiya)

Solodovnikov Sergiy Yurevich - i.f.d., professor (Belorussiya milliy texnika universiteti)

Sidorov Viktor Aleksandrovich - i.f.d., professor, (Kuban davlat universiteti)

Shevchenko Igor Viktorovich - i.f.d., professor (Kuban davlat universiteti, Rossiya)

Kusainov Xalel Xaymullievich - i.f.d., professor, akademik (Qozog‘iston Respublikasi Milliy fanlar akademiyasi)

Samandarzoda Iskandar Hakim - Iqtisodiyot fanlari doktori (Sh.Shotemur nomidagi Tojikiston agrar universiteti)

Gibadullin Artur Arturovich - i.f.n. dotsent (Milliy tadqiqot universiteti, Moskva energetika instituti, Rossiya)

Sergey Aleksandrovich Voynash - ilmiy xodim (P.Lumumbi nomidagi Rossiya xalqlar do‘stligi universiteti)

Valentina Nikolayevna Pulyayeva - iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya Federatsiyasi hukumati qoshidagi Moliya universiteti)

Dmitriy Evgenievich Morkovkin, iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (Moliya universiteti, Rossiya Federatsiyasi hukumati)

Sadriddinov Manuchehr Islomiddinovich - i.f.d., professor, (Tojikiston Respublikasi Milliy fanlar Akademiyasi)

Perskaya Viktoriya Vadimovna - i.f.d., professor, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)

Molchanov Igor Nikolayevich - i.f.d., professor, (Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti)

Basova Mariya Mixaylovna - i.f.d., professor, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)

Aleksandr Leonidovich Chupin, iqtisod fanlari nomzodi (P.Lumumbi nomidagi Rossiya xalqlar do‘stligi universiteti)

Nezamaykin Valeriy Nikolayevich - i.f.d., professor, (Rossiya davlat gumanitar universiteti)

Nikonorova Alla Vladimirovna - i.f.n., dotsent, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)

Dmitriyeva Olga Aleksandrovna - i.f.n., dotsent, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)

Shvets Yuriy Yuryevich - i.f.n., dotsent, (Rossiya Fanlar akademiyasining Nazorat fanlari instituti)

Kolosova Yelena Valeryevna - i.f.n., dotsent, (Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti)

Tahririyat Kengashi a'zolari:

Gulyamov Saidaxror Saidaxmedovich - i.f.d., professor, akademik

Pardayev Mamayunus Qarshiboyevich - i.f.d., professor

Navruz-zoda Baxtiyor Negmatovich - i.f.d., professor

Xatamov Ochildi Qurbonovich - i.f.d., professor

Fayziyeva Shirin Shodmonovna - i.f.n., professor

Jumayeva Gulrux Jo‘raqulovna - i.f.n., professor

Egamberdiyeva Salima Raimovna - i.f.n., dotsent

Erkayeva Gulbahor Panjiyevna - i.f.n., professor

Yakubova Shamshinur Shuxratovna - i.f.d., (DSc) dotsent

Amirqulov Shuhrat Olimovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Samiyeva Gulnoza Toxirovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Aliqulov Azamat Tuyg‘unovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Aminov Fazlitdin Baxadirovich - i.f.n., dotsent

Xo‘jaqulova Nigora Rustamovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Turobov Sherzod Alisherovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Alimova Munisa Yulchiyevna - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Ergasheva Nasiba Raxmatullayevna - i.f.d., (DSc), dotsent

Boboqulov Sanjar Baxromkulovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Djalilov Raxmonkul Hamidovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Nomazov Baxrom Bobomurodovich - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Alimxanova Nigora Alimxanovna - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Jonuzokov Mirzabek Kulmamatovich - i.f.f.d. (PhD), dotsent

Muxammadiyeva Yulduz Yusupovna - i.f.f.d. (PhD)

Tursunova Aziza Xoshimovna - i.f.f.d. (PhD)

Xolliyev Sherali Baxtiyorovich - i.f.f.d. (PhD)

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА

Научно-практический электронный журнал

ISSN: 3030-315X

ojs.kstu.uz

Учредитель:

Каршинский государственный технический университет

Председатель редакционного совета:

Р.Х.Эргашев, доктор экономических наук, профессор

Заместитель председателя редакционного совета:

С.Н.Хамраева, доктор экономических наук, профессор

Ответственный редактор:

Н.А.Очилова, PhD, доцент

Технический редактор:

С.Ж.Кулмуротов

Журнал издается один раз в месяц в электронной форме и публикуется через официальный сайт журнала.

Адрес редакции:

180100, г. Карши, ул. Мустакиллик, дом 225

Тел: +998 (75) 221 09 23

+998 (93) 902 72 63

Факс: +998 (75) 221 1395

E-mail: innoeconomic@kstu.uz

Научно-практический электронный журнал «Инновационная экономика» включён в перечень национальных научных изданий на основании решения Президиума Высшей аттестационной комиссии при Министерстве высшего образования, науки и инноваций Республики Узбекистан от 5 апреля 2025 года № 369.

В журнале публикуются статьи по следующим рубрикам:

1. Теория и методология
2. Цифровая экономика
3. Экономика регионов и отраслей
4. Малый бизнес и частное предпринимательство
5. Экономика человеческого капитала
6. Менеджмент и маркетинг
7. Бухгалтерский учет, экономический анализ и аудит
8. Финансы, кредит и инвестиции
9. Эконометрика и статистика
10. Сфера услуг и туризм

Редакционная коллегия:

Международные члены Совета редколлегии:

Овчинников Виктор Николаевич - д.э.н., профессор, академик (Южный федеральный университет, Россия)

Солодовников Сергей Юрьевич - д.э.н., профессор (Белорусский национальный технический университет)

Виктор Александрович Сидоров - д.э.н., профессор, (Кубанский государственный университет)

Шевченко Игорь Викторович - д.э.н., профессор (Кубанский государственный университет)

Кусаинов Халел Хаймуллович - д.э.н., профессор, академик (НААН Республика Казахстан)

Самандарзода Искандар Хаким - д.э.н., профессор (Таджикистанский аграрный университет им. Ш. Шотемура)

Гибатуллин Артур Артурович - к.э.н., доцент (Национальный исследовательский университет «Московский энергетический институт»)

Войнаш Сергей Александрович - научный сотрудник (Российского университета дружбы народов имени П.Лумумби)

Пуляева Валентина Николаевна - к.э.н., доцент (Финансовый университет при Правительстве РФ)

Морковкин Дмитрий Евгеньевич - к.э.н., доцент (Финансовый университет Правительство РФ)

Садриддинов Манучехр Исламиддинович - д.э.н., профессор (Национальная академия наук Республики Таджикистан)

Перская Виктория Вадимовна - д.э.н., профессор (Финансовый университет при Правительстве РФ)

Молчанов Игорь Николаевич - д.э.н., профессор (Московский государственный университет имени М.В. Ломоносова)

Басова Мария Михайловна - д.э.н., профессор (Финансового университета Российской Федерации)

Чупин Александр Леонидович - к.э.н. (Российского университета дружбы народов имени П. Лумумби)

Незаймакин Валерий Николаевич - д.э.н., профессор (РГТУ)

Никонорова Алла Владимировна - к.э.н., доцент (Финансового университета Российской Федерации)

Дмитриева Ольга Александровна - к.э.н., доцент (Финансового университета Российской Федерации)

Швец Юрий Юрьевич - к.э.н., доцент (Институт проблем управления РАН)

Колосова Елена Валерьевна - к.э.н., доцент (Российский экономический университет имени Г.В. Плеханова)

Члены Совета редколлегии:

Гулямов Саидхорр Саидхмедович - д.э.н., профессор, академик

Пардаев Мамаюнус Каршибоевич - д.э.н., профессор

Навруз-зода Бахтиёр Негматович - д.э.н., профессор

Хатамов Очилди Курбанович - д.э.н., профессор

Файзиева Ширин Шодмоновна - к.э.н., профессор

Жумаева Гулрух Журакуловна - к.э.н., профессор

Эгамбердиева Салима Раимовна - к.э.н., доцент

Еркаева Гулбахор Панжиевна - к.э.н., профессор

Якубова Шамина Шухратовна - д.э.н., (DCs), доцент

Амиркулов Шухрат Олимович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Самиева Гулноза Тохировна - д.ф.э.наук., (PhD), доцент

Алигулов Азамат Туйгунович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Аминов Фазлитдин Бахадирович - к.э.н., доцент

Хужакулова Нигора Рустамовна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Туробов Шерзод Алишерович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Алимова Муниса Юльчиевна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Эрашьева Насиба Рахматуллаевна - д.э.н., (DCs), доцент

Бобоккулов Санжар Бахромкулович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Джалилов Рахмонкул Хамидович - д.ф.э., (PhD), доцент

Номазов Бахром Бобомуродович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Алимханова Нигора Алимхановна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Джанузакон Мирзабек Кулмаматович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Мухаммадиева Юлдуз Юсуповна - д.ф.э.н., (PhD)

Турсунова Азиза Хошимовна - д.ф.э.н., (PhD)

Холлиев Шерали Бахтиёрович - д.ф.э.н., (PhD)

Mintaqa va tarmoqlar iqtisodiyoti
Economy of the region and industry
Экономика региона и отрасли

UDC: 338.32

<https://doi.org/10.70769/3030-315X.II.1.1.2026.9>

GLOBAL IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA HUDUDLARNI BARQAROR RIVOJLANTIRISH VA TABIIY RESURSLARI SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISH

Xo'janova Gulshoda Otamurodovna

УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНОВ И ЭФФЕКТИВНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ В КОНТЕКСТЕ ГЛОБАЛЬНОГО ИЗМЕНЕНИЯ КЛИМАТА

Ходжанова Гульшода Атамуродовна

SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF REGIONS AND EFFECTIVE USE OF NATURAL RESOURCES IN THE CONTEXT OF GLOBAL CLIMATE CHANGE

Khojanova Gulshoda Otamurodovna

Received: January 12, 2026 Revised: January 16, 2026 Accepted: January 21, 2026 Published: February 1, 2026

Annotatsiya: Ushbu maqolada global iqlim o'zgarishi jarayonlarining hududlar barqaror rivojlanishi va tabiiy resurslar salohiyatidan samarali foydalanish tizimiga ko'rsatadigan ta'siri chuqur ilmiy tahlil qilinadi. Tadqiqotda iqlim o'zgarishining fizik-geografik, agroiqtisodiy, gidrologik va ekologik omillarni transformatsiyalashi natijasida hududiy rivojlanish strategiyalarini qayta ko'rib chiqish zarurati asoslanadi. Shuningdek, tabiiy resurslardan ekologik xavfsiz va resurs-tejamkor foydalanish, "yashil iqtisodiyot" tamoyillarini keng joriy etish, suv va er resurslarini boshqarishda innovatsion mexanizmlarni qo'llash bo'yicha ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqiladi.

Kalit so'zlar: global iqlim o'zgarishi, barqaror rivojlanish, hududiy rivojlanish, tabiiy resurslar salohiyati, yashil iqtisodiyot, ekologik boshqaruv, moslashuv strategiyalari, suv va er resurslari, ekologik xavfsizlik.

Аннотация: В статье представлен углублённый научный анализ влияния глобального изменения климата на устойчивое развитие регионов и эффективное использование потенциала природных ресурсов. Обоснована необходимость пересмотра региональных стратегий развития в условиях трансформации физико-географических, агроэкономических, гидрологических и экологических факторов. Предложены научно-обоснованные меры по экологически безопасному и ресурсосберегающему природопользованию, переходу к «зелёной» экономике и внедрению инновационных механизмов управления водными и земельными ресурсами.

Ключевые слова: глобальное изменение климата, устойчивое развитие, региональное развитие, потенциал природных ресурсов, зелёная экономика, экологическое управление, адаптационные стратегии, водные и земельные ресурсы, экологическая безопасность.

Abstract: This article provides an in-depth scientific analysis of the impact of global climate change on sustainable regional development and the efficient use of natural resource potential. It substantiates the need to revise development strategies due to climate-driven transformations of physical-geographical, agro-economic, hydrological and ecological factors. The paper proposes evidence-based measures for environmentally safe and resource-efficient use of natural resources, the transition to a green economy, and the adoption of innovative mechanisms for water and land governance.

Keywords: global climate change, sustainable development, regional development, natural resource potential, green economy, environmental governance, adaptation strategies, water and land resources, environmental safety.

■ KIRISH

Global iqlim o'zgarishi XXI asrda barqaror rivojlanishning asosiy determinanti sifatida namoyon bo'lib, tabiiy resurslar salohiyatiga bosimni kuchaytirmoqda (IPCC, 2021). Haroratning oshishi, yog'ingarchilik rejimining o'zgarishi, ekstremal ob-havo hodisalarining ko'payishi va qurg'oqchilikning intensivlashuvi suv, er va energetika resurslariga bo'lgan talab hamda xavflarni o'zgartirmoqda. Ushbu sharoitda hududlarni barqaror rivojlantirish resurslarini oqilona boshqarish, ekologik cheklolarni hisobga olish va iqlimga moslashuvning institutsional mexanizmlarini kuchaytirishni talab etadi (UNEP, 2022).

O'zbekiston iqlim o'zgarishiga sezgir hududlar qatoriga kiradi: suv resurslarining transchegaraviyligi, irrigatsion qishloq xo'jaligiga yuqori bog'liqlik hamda cho'llanish jarayonlari hududiy barqarorlikni zaiflashtiradi (World Bank, 2023). Shu bois tadqiqotning maqsadi — global iqlim o'zgarishining hududiy rivojlanish va tabiiy resurslardan samarali foydalanish jarayonlariga ta'sirini tahlil qilish hamda moslashuv yo'nalishlari bo'yicha ilmiy-amaliy takliflarni asoslashdan iborat.

■ ADABIYOTLAR TAHLILI

Zamonaviy tadqiqotlarda iqlim o'zgarishining iqtisodiy va ekologik oqibatlarini ko'p qirrali yondashuv asosida o'rganiladi. Mavzu bo'yicha xorijiy va mahalliy tadqiqotlarda quyidagi yo'nalishlarga e'tibor qaratilgan:

1. IPCC hisobotlari iqlim tizimidagi o'zgarishlarning ilmiy asoslarini, ularning risklari va ehtimoliy stsenariylarini taqdim etadi.

2. FAO (2022) oziq-ovqat xavfsizligi va er-suv resurslari degradatsiyasi o'rtasidagi bog'liqlikni asoslab beradi.

3. UNEP (2022) "yashil iqtisodiyot" va emissiyalarni kamaytirish siyosati barqaror rivojlanishning muhim vositasi ekanligini ko'rsatadi.

4. Dukhovny, V. A. (Ed.). (2010). Water Resources Management in Central Asia: Achieving the Consensus between Water and Energy Sectors. Monografiyada **Markaziy Osiyoda suv resurslarini boshqarish masalasi suv-energetika** o'zaro bog'liqligi asosida yoritilgan.

6. Muradov, Sh. O., To'rayev, U. M. (2025). Suv resurslarini integrallashgan holda boshqarish (Qashqadaryo viloyati misolida). Monografiyada Qashqadaryo viloyati misolida suv resurslarini integratsiyalashgan boshqarish yondashuvi asosida ilmiy tahlil berilgan.

■ TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda tizimli va qiyosiy tahlil, konseptual sintez hamda sifat indikatorlari asosidagi baholash yondashuvlari qo'llanildi. Metodologik baza sifatida xalqaro tashkilotlarning ochiq hisobotlari va ilmiy adabiyotlar (IPCC, FAO, UNEP, World Bank) hamda hududiy rivojlanish bo'yicha nazariy konsepsiyalar tanlandi.

■ TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlillar global iqlim o'zgarishi hududiy resurslar salohiyati va iqtisodiy barqarorlikka bevosita ta'sir ko'rsatayotganini tasdiqlaydi. Xususan, suv va er resurslari bilan bog'liq risklar agroiqtsodiy barqarorlik uchun asosiy omil hisoblanadi (FAO, 2022).

Quyidagi 1-jadvalda iqlim xavflarining hududiy rivojlanish indikatorlariga asosiy ta'sir kanallari umumlashtirildi.

1-jadval.

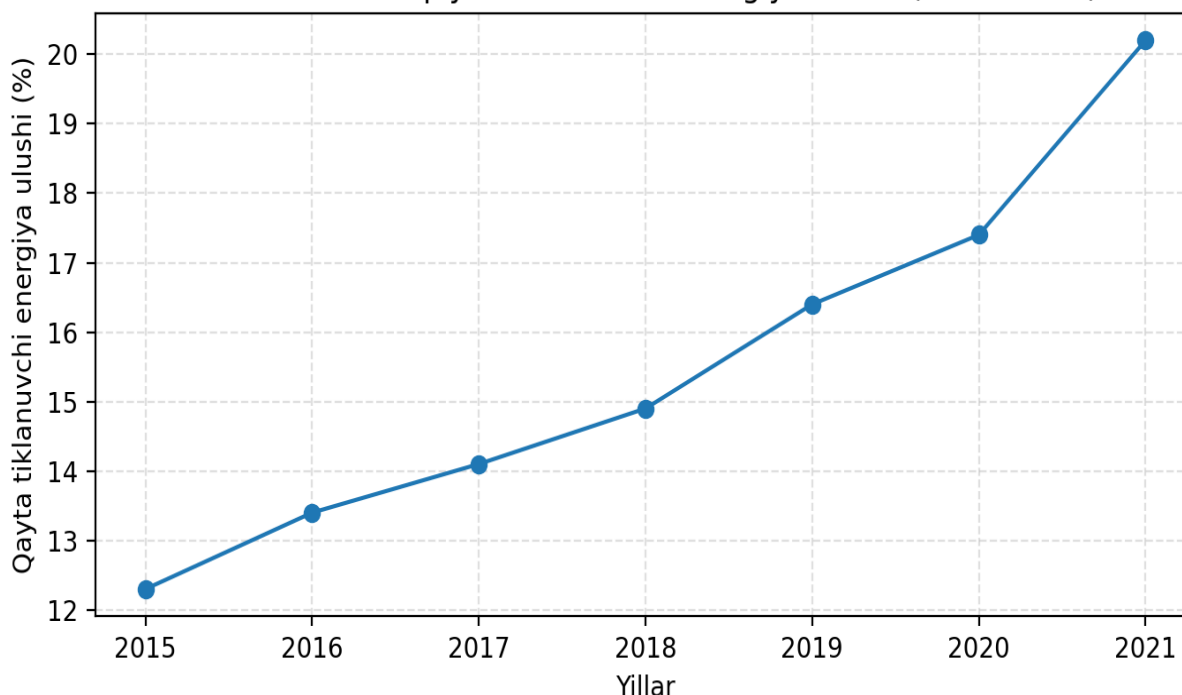
Iqlim xavflarining hududiy rivojlanish indikatorlariga asosiy ta'siri

№	Risk omili	Ta'sir yo'nalishi	Hududiy oqibat	Moslashuv chorasi
1.	Suv tanqisligi	Qishloq xo'jaligi, ichimlik suvi	Hosildorlik pasayishi, xarajatlar oshishi	Suv tejovchi texnologiyalar, monitoring
2.	Cho'llanish va sho'rlanish	Yer resurslari sifati	Degradatsiya, ishlab chiqarish quvvati kamayishi	Melioratsiya, agrotexnika, ko'kalamzorlashtirish
3.	Harorat oshishi	Energetika va sog'liq	Elektr iste'moli ortishi, issiq stress	Energiya samaradorligi, iqlimga mos infratuzilma
4.	Ekstremal hodisalar	Infratuzilma va xavfsizlik	Talafotlar, logistika uzilishi	Risk boshqaruvi, sug'urta mexanizmlari

Ushbu jadvalda global iqlim o'zgarishi sharoitida hududlarning barqaror rivojlanishiga ta'sir etuvchi asosiy 4 ta risk omili: suv tanqisligi, cho'llanish-sho'rlanish, harorat oshishi, ekstremal hodisalar va ularning ta'sir yo'nalishlari, hududiy oqibatlarini hamda moslashuv

choralarining ustuvor yo'nalishlari keltirilgan. Bundan ko'rinib turibdiki, risklar faqat ekologik muammo emas, balki hududiy iqtisodiyot, resurslar samaradorligi va ijtimoiy barqarorlikka ta'sir qiluvchi kompleks omil sifatida yuzaga chiqadi.

O'zbekistonda qayta tiklanuvchi energiya ulushi (2015-2021)

1-rasm. O'zbekistonda qayta tiklanuvchi energiya ulushining dinamikasi

2015–2021 yillarda O'zbekistonda qayta tiklanuvchi energiya iste'moli ulushi 12,3%dan 20,2%gacha oshgan bo'lib, bu mamlakat energetika tizimida “yashil” transformatsiya jarayonlari uchayotganini ko'rsatadi. Ko'rsatkichning o'sishi resurslardan samarali foydalanish, energiya

diversifikatsiyasi hamda iqlim o'zgarishining iqtisodiy risklarini kamaytirish nuqtayi nazaridan muhim ahamiyatga ega. Xususan, qayta tiklanuvchi energiya ulushining ortishi uzoq muddatda emissiyalarni pasaytirish va energiya xavfsizligini kuchaytirish imkonini beradi (World Bank, 2024).

2-jadval.

Iqlimga moslashuv choralarining iqtisodiy samaradorligi

T/r	Moslashuv chorasi	Investitsiya yo'nalishi	Xarajat turi	Kutiladigan iqtisodiy foyda
1.	Tomchilatib sug'orish, suv tejovchi texnologiyalar	Suv xo'jaligi, agrar sektor	Kapital xarajat	Suv sarfi kamayadi, hosildorlik oshadi, tannarx pasayadi
2.	Sho'rlangan erlarni melioratsiya qilish	Yer resurslari	Tiklash xarajati	Yer sifati tiklanadi, mahsulot hajmi barqarorlashadi
3.	Qayta tiklanuvchi energiya (quyosh/shamol)	Energetika	Kapital va texnik xizmat	Energiya xarajati kamayadi, emissiya qisqaradi
4.	Ekologik monitoring va raqamli boshqaruv (GIS, sensorlar)	Boshqaruv, ekologiya	Texnologik xarajat	Resurs yo'qotishlar kamayadi, boshqaruv samaradorligi oshadi
5.	Sug'urta va risk boshqaruvi mexanizmlari	Moliya sektori	Moliyaviy instrument	Iqtisodiy yo'qotishlarni kompensatsiya qiladi

Natijalar shuni ko'rsatadiki, hududiy rivojlanish strategiyalari iqlim risklarini integratsiyalashgan boshqaruv modeli asosida qayta ko'rib chiqilishi lozim. Suv resurslari taqchilligi va er degradatsiyasi bir vaqtning o'zida iqtisodiy, ijtimoiy hamda ekologik barqarorlikka ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli moslashuv siyosati sektorlararo koordinatsiyani va hududiy differensial yondashuvni talab etadi

O'zbekiston hududlarida iqlim risklari bir xil namoyon bo'lmisligi sababli cho'llanish, suv tanqisligi, demografik bosim resurs boshqaruvi rejalari hududlar kesimida ishlab chiqilishi maqsadga muvofiqdir

XULOSA VA TAKLIFLAR

Global iqlim o'zgarishi zamonaviy iqtisodiy rivojlanishning barqarorligini belgilab beruvchi asosiy xavf omillaridan biriga aylanib, hududlarning tabiiy

resurslar salohiyati, ishlab chiqarish tizimlari va ijtimoiy infratuzilmasiga kompleks ta'sir ko'rsatmoqda. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, iqlim omillari ta'sirining kuchayishi:

1. Global iqlim o'zgarishi hududlarning tabiiy resurslar salohiyatiga tizimli bosim ko'rsatib, suv va er resurslari taqchilligi xavfini kuchaytiradi;

2. Hududiy barqaror rivojlanish uchun iqlim xavflarini baholash va resurs boshqaruvini raqamlashtirish strategik ahamiyatga ega;

3. Suvni tejovchi texnologiyalar, melioratsiya, energiya samaradorligi hamda qayta tiklanuvchi energiya loyihalarini kengaytirish moslashuvning asosiy yo'nalishlari hisoblanadi.

Amaliy taklif sifatida hududiy rivojlanish dasturlariga iqlim risklarini integratsiya qilish, suv-yer resurslarining raqamli monitoringi, hamda "yashil investitsiya" instrumentlarini kengaytirish tavsiya etiladi.

Umuman olganda, global iqlim o'zgarishi sharoitida hududlarni barqaror rivojlantirish va tabiiy resurslar salohiyatidan samarali foydalanish siyosati ekologik barqarorlik, iqtisodiy samaradorlik hamda ijtimoiy farovonlik uyg'unligiga asoslanishi lozim. Aynan shu integratsion yondashuv kelgusida hududiy iqtisodiyotning moslashuvchanligini oshirish, resurslardan oqilona foydalanish va barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashga xizmat qiladi.

Muallif (lar) haqida / Сведения об авторе / Author details

Xo'janova Gulshoda Otamurodovna, Qarshi davlat texnika universiteti / Ходжанова Гульшода Атамуродовна. Каршинский государственный технический университет / Khojanova Gulshoda Otamurodovna. Karshi State Technical University
e-mail: gulshodaxojanova@gmail.com
ORCID: 0009-0001-2902-6736

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

[1]. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 4-oktyabrdagi "2019 — 2030-yillar davrida O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PQ-4477-sonli

[2]. FAO. (2022). The State of the World's Land and Water Resources for Food and Agriculture. Food and Agriculture Organization.

[3]. IPCC. (2021). Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Intergovernmental Panel on Climate Change.

[4]. UNEP. (2022). Emissions Gap Report 2022. United Nations Environment Programme.

[5]. World Bank. (2023). Climate Change and Development Report. The World Bank.

[6]. Stern, N. (2006). *The Economics of Climate Change: The Stern Review*. London: HM Treasury.

[7]. Markandya, A., Galarraga, I., & Sainz de Murieta, E. (Eds.). (2014). *Routledge Handbook of the Economics of Climate Change Adaptation*. Routledge.

[8]. Dukhovny, V. A. (Ed.). (2010). *Water Resources Management in Central Asia: Achieving the Consensus between Water and Energy Sectors*.

[9]. Muradov, Sh. O., To'rayev, U. M. (2025). *Suv resurslarini integrallashgan holda boshqarish (Qashqadaryo viloyati misolida)*. Monografiya. Qarshi: "Ilm-fan-ma'naviyat" nashriyoti. 159 bet.

[10]. Hamroev, B. B. (2024). O'zbekiston ekologiyasi, muammolari va ekologik vaziyatni yaxshilash yo'llari. *Science and Education*, 5(2), 149–153.

[11]. Xo'janova G. HUDUDLARNING IQTISODIY RIVOJLANISHINI TA'MINLASHDA TABIIY RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH USULLARI //Экономика и социум. – 2024. – №. 10-2 (125). – С. 527-532.

[12]. Khojanova G. O. NATURAL RESOURCES, THEIR TYPES AND INITIAL APPROACHES //Ethiopian International Multidisciplinary Research Conferences. – 2024. – T. 4. – №. 1. – С. 83.

INNOVATION
IQTISODIYOT
ILMIY-AMALIY ELEKTRON
JURNAL

ISSN: 3030-315X

t.me/kstu_uz

Qarshi shahri,
Mustaqillik ko'chasi 225

www.kstu.uz
www.ojs.kstu.uz